

Med sikte på framtiden – Tankesmedja för friluftsliv 2018

Sammanfattning av workshops/seminarier

Framtida tätortsnära friluftsliv för barn och äldre

Arrangör: Tankesmedjan Movium

Workshopleddare: Fredrik Jergmo, Movium

Föreläsare: Cecilia Lundin, Täby kommun och Eva Sahlin Västra Götaland

Workshopen syfte var att undersöka hur vi kan skapa ett aktivt urbant friluftsliv för barn och äldre med utgångspunkt på gemenskap och aktivitet. Workshopens diskussion kommer fokusera på att dela inspirerande exempel på hur naturområden kan ses som en resurs och hur olika sociala aspekter kan integreras i arbetet med urbant friluftsliv.

Sammanfattning av workshop

Framtida friluftsliv kräver variation och mångfald i både utformning, naturtyper, aktiviteter och temasättning. Trygghet och tillgänglighet är viktiga aspekter som kräver medborgardialoger och boendesamråd. Synliggör "Gröna stråk" till tätortsnära natur från centrum och lyft hälsoaspekten. Framtidens naturparker är generationslekplatser där människor i alla åldrar får mötas, umgås och aktivera sig tillsammans.

Exempel från Täby kommun

Cecilia Lundin, Jägmästare berättade om hur Täby kommun arbetar för att tillgängliggöra tätortsnära natur. Hon berättade att Täby idag har 540 hektar bostadsnära skog. Stolpaskogen är ett samverkansprojekt där syftet var att skapa en bred variation av naturtyper, aktiviteter, skötsel. I samverkan med föreningar och organisationer kunde unika värden och information identifieras och lyftas fram. Kommunen har arbetat med tydliga informationsskyltar om hur skogen historiskt har använts och brukats. Skogen utgör en viktig del av Täby kommuns naturled. Utmed leden finns pedagogiska inslag, aktiviteter, vindskydd, grillplatser. För gestaltning tog kommunen hjälp av en landskapsarkitekt.

Tips! Väck intresset för alla målgrupper och skapa olika aktiviteter. Ett boktips är: Vår tätortsnära natur. Den redogör för hur man på bästa sätt värnar om de kvaliteter som finns i den tätortsnära skogen.

Exempel från Västra Götaland

Eva Sahlin, Miljöpsykolog, berättade om Naturprojekt Nordens ark – en kurs för personliga assistenter och brukare med funktionsnedsättning. Projektet syftar till att genom utbildning öka säkerheten för assistenter att våga ta med sina brukare ut i naturen. I kursen får brukarna laga mat över öppen eld, inspekterar örter och växter på ången och komma nära djuren. Uppföljningen efter deltagandet visade att brukarna upplever mer glädje, känner sig friskare, sover bättre och är mer nyfikna i sin vardag.

Ett annat exempel som Eva tog upp var Bergastigen. Det är en unik naturstig som är 1,4 meter bred och därmed möjliggör vistelser för rörelsehindrade och barnvagnar. Längs stigen finns platser för undervisning för skolor och förskolor. För hundägare finns ett populärt hundbad. Stigen passerar ett äldreboende för att öka äldres utvistelse samt möjliggör aktiviteter för pensionsorganisationerna.

Exempel och tips

Nedan följer deltagarnas exempel och tips på projekt, aktiviteter och insatser med fokus tillgänglighet, resurser och sociala aspekter för utveckling av urbant friluftsliv.

Hur får vi barn och äldre till platser som Stolpaskogen?

- Skapa en unik "hype" kring skogen.
- Erbjud ett färdigt koncept/paket och utveckla kampanjer i god tid innan. Tex, kampanj för våren 2019 görs under hösten 2018.
- Aktiviteterna måste nå rektorer och äldreboenden för att få effekt.
- Var öppen för de hinder som mottagarna ser, till exempelvis transporter. Hjälpa till på hemsidor med tips få färdväg och kollektivtrafik till platsen.
- Broschyrer och skyltning!
- Markera ut "Gröna stråk" till tätortsnära natur från centrum.

Hur utformar eller ändrar man en stadspark eller bostadsområde så att de utvecklas till en resurs för urbant friluftsliv?

- Viktigt att fokusera på tillgänglighet och trygghet.
- Samråd och dialoger med boende och medborgare.
- Variation i landskap, natur och aktivitetsytor är en viktig aspekt för att locka olika målgrupper.
- Kom ihåg sanitet och skötsel!

Hur kan sociala aspekter kring trygghet, hälsa och tillgänglighet inkluderas i arbetet med urbant friluftsliv?

- Blandad publik skapar en högre samverkan och samhörighet.
- Ljussättning på promenadstråk ökar tryggheten.
- I projekt och åtgärder bör alltid tillgänglighet vara i fokus.
- Utvecklad gång- och cykelstråk till naturområden gynnar hälsoaspekten.
- För ökad trygghet krävs att flera målgrupper nyttjar samma område.
- Mångfald av miljöer/områden.
- Tillgängliggöra nationella riktlinjer/info om hälsa/tillgänglighet för kommuner.

Hur kan sociala aspekter kring integrering – ålder, kön, etnicitet, kultur – inkluderas i arbetet med urbant friluftsliv?

- Skapa mötesplatser som både upplevs spontana och planerade.
- Gemensamma stadsodlingar och riktade insatser för likvärdiga aktiviteter.
- "På lätt svenska" - Naturen behöver inte vara komplicerad.
- Naturparkour. Kopiera ideén "parkour" till naturområden och skogen.
- Utveckla olika samarbeten med organisationer, skolor och äldreboenden.
- Generationslekplatser. En mötesplats där människor i alla åldrar får mötas, umgås och aktivera sig tillsammans.

Antecknare: Johanna Vahlby, Södertörns högskola

